

102

di cui si è parlato sopra, e per questo si è detto
che si è fatto il libro di cui si è parlato sopra

10-2-12

10-2-12

MARCELLI CAPRAE SICVLI

PHILOSOPHI HERBITENSIS.

A C

FOELICIS RECORDATIONIS DOMVS
AVSTRIACAE REGII XENODOCHII

in Nobili illo bello cunctis sæculis memorando
ad Hæchinadas Medici.

DIALOGVS

DE INSTRVMENTO PHILOSOPHIAE.

ILLVSTRIBVS VIRIS PETRO PHARAOONIO,

D. Iacobo Marullo, D. Iacobo Rocca, Io. Dominico Calastrò, Viscontio

Rizio, Io. Francisco Peregrino.

NOBILISSIMAE VRBIS MESSANAE
IVRATIS PATRIBVS.

Ex libris Petri Ciaula.

*del luogo di Castro
Gio. Di. in*

Capuani

M E S S A N A E,

EX TYPOGRAPHIA FAVSTI BVFALINI.

M D L X X X V I I I.

MARCELLI CAPRAE

S I C V L I

PHILOSOPHI HERBITENSIS

A C

FOELICIS RECORDATIONIS DOMVS

AVSTRIACAE REGII XENODOCHII

in Nobilissimo bello cunctis laetitia memorando
ad Hibernias Medici

D I A L O G V S

DE INSTRVAMENTO PHILOSOPHIAE

ILLVSTRIBVS VIRIS PETRO PHILIPPO

D. Jacobo Marullo, D. Jacobo Rocca, Jo. Dominico Calisto, Jo. Antonio
Rocio, Jo. Francisco Purgino.

NOBILISSIMAE VIRIS MESSANAE

IVRATIS PARIBVS

M E S S A N A

EX TYPOGRAPHIA FAVSTI BVALINII

M D C L X X N I I I

ILLVSTRIBVS VIRIS

PETRO PHARAONIO, D. IACOBO

Marullo, D. Iacobo Rocca, Io. Dominico

Calastrò, Viscontio Rizio, Io.

Francisco Peregrino.

NOBILISSIMÆ VRBIS MESSANÆ

IVRATIS PATRIBVS.

MARCELLVS CAPRAS.

VALDE quidem timerem; Illustres, atque Nobilissimi Patres conscripti, nè occupatissimis rerum gerendarum pendere, auribus vestris, litteris meis, me ingerendo impudens, aut certè molestus fierem; nisi me, ad id, supramodum hoc vnum impulisset; quòd scilicet, hæc ipsa præsumptio (si tamen quæ molè dilectionis nimia fertur, est dicenda præsumptio,) non de temeritate, sed de vehementioris beneuolentiæ, qua vestram nobilissimam Ciuitatem, magnopere complector, fonte descenderet. Mirus est enim, **PATRES SPECTATISSIMI**, meus erga ipsam amor, mirumque studium, atque obseruantia. ea enim, vel à loci natura, vel à mitioribus fati bonorum seriem longissimam habet; ut iam sunt; venerabile eius vetustissime antiquitatis nomen, situs amœnitas, puri aeris, ac propè ridentis claritas; portus ille insignis, toto orbe notissimus quem ipsa veluti colludens natura singulariter ordinauit: inexpugnabilis murorum ambitus: mirandumque fontium elaboratum opus: sacratissimum Deiparæ **VIRGINIS** phanum, ubique gentium celeberrimum; Antistes præcipuus; Diocesis amplitudo: Illustris Archimandrites. Græcorum Abbatium Principis sedes: primus in tota Trinacria cum Rhodiorum, ac Theutonicorum equitum, tum vniuersi mendicantium ordinis, locus Regiæ monetæ officinæ: Magna diuitiarum copia; ac rerum omnium,

qua usquam confurgit æque maior opulenta. Illa siquidem vel in-
credibiliter, me ad summam sui venerationem, rapiunt, quæ labore
remige, virtuteque ducæ, ab ipsa fortiter, pie magnificeque, & fo-
ris, & domi gesta sunt. Primum multiplicitas eius virtutum hone-
stamenta: puta disciplina censura, morum gravitas, consiliorum
maturitas, autoritatis pondus, antiquitatisque insigne in officijs Ma-
gistratibusque administrandis, atque in ea minimè exiguus ingeniorum
excellentiæ numerus. Deinde equestria profecti strategis insignia, pri-
marius internauigantium tabulas, ad vexillum Regium deferendum,
locus: maximum quoque Illustriss. Regis Ferdinandi Senioris, sibi in
Prolemaicæ Geographiæ exemplaribus, decus exhibitum. (ceteras
namque Sicilianas Vrbes, cum aut minio, aut alio colore picturari, li-
buisse, solam MESSANAM ipsam auro notari, mandauit.
Hæc nimirum significatione demonstrans, tantum urbem Messanam
morum compositione, virtutum elegantiâ, actionumque vitricium
splendore reliquis Siciliæ Ciuitatibus præstare, quantum cetera au-
rum ipsum, metalla præcellit) constans quoque, & semper in Bello
solida virtus, præsertim in compescendis tumultibus, reducendisque
ad tranquillitatem, pacatamque viuendi libertatem, dissentientibus,
ac armis exteuantibus provinciis: præstans Nobilitas, qua super alias
totius Regni vrbes, maiestatem, quam rectissime præfert, idque non
propria iactantia, sed innumeris, verisque, & Regum, & Impera-
torum commendata, præconijs, titulis, atque muneribus, ut eius quâ
plura privilegia, decretique auream à Romanis Archidoc. Impet-
ratoribus, tum a Rogerio, Gulielmo, Henrico, Federico, ac Man-
fredo Regibus, Heroica liberalitate collata; testantur: speciosa, in-
gens gloriæ laus, quam sibi in immensum exiunctissimi, Serenissi-
miq; Principis Domini nunc imperatoris mericissimi IOANNIS ab
AUSTRIA, donata præsentia, feliciter acquisiuit, & auxilio ac
demum, quod his omnibus maius est, diuinus, effulgensque ille reli-
gionis amor, quem indefesso studio, vigilantissimaque cura, ac im-
mensis laboribus in Christianæ fidei defensionem, ac Regiæ, catholi-
cæque Hispaniarum Maiestatis exaltationem gloriose præstat, exer-
cetq; accedit postremo ad hæc, ne implura dilabatur sermo litteris exar-
ratus, videarque scripto pandere, quod ad declarandum serie littera-
rum, dorsa Elephantum ferre nequierent volumina describenda,
usus sane non infrequens, & necessitudo per familiaris, qua dignati
estis longa consuetudine, suauissimoque conuictu nos amplecti, nos-
traque

Itaque item vestri tam in mensuris, ponderibusque, quam in vexil-
lis deferendis, multisque aliis in rebus, non mediocriter imitatio. his
igitur aliis que quam pluribus, quas breuitatis gratia, misce, causis ad-
fectus, diu, multumq. cogitavi, si qua possem ratione apud tantam Ci-
uitatem, id rei testari, (sciebam enim inanem, & vacuam esse illam
beneuolentiam, quæ nulla utilitate sentitur, atque hominis gratiam,
non nudam voluntatem, sed operis exhibitionem, asserere) quod
vnum tandem occurrit, posse me, si in qua essent veritas disciplina,
ex ea aliquid promerem, quod posset esse multis non ingratum. Ar-
tamen quod tanta urbis luce, atque splendore planè indignum vide-
retur. Idque non quaestus, aut gloriæ causa, sed ut aperte proferrem
in medium, quod inspectore delituit, quodque diutius dissimulare
nequiverim. Quis enim celauerit ignem, quam obrem patres am-
plissimi libellum hunc nostrum de Philosophiæ instrumento Dialo-
gus, inscriptum, quem vestra nobilissima Ciuitati nunc dicamus,
& tradimus, eo nomine accipere dignemini, ut non à Marcello Ca-
pra eius nominis studiosissimo, sed à Ciuitate ipsa Nicosienli, urbe
profecto, quæ Messaniam ipsam amat egrogie, plurimique facit,
profectum, esse intelligatis. Itaque si cum haud tantæ ciuitatis albo,
respondere deprehenderis, satis superque vos rogatos velim, ut vestra
ingenua pro humanitate verborum Plinii ad Vespasianum recorde mi-
ni, dicentis, ut Dis lacter rustici, multæque gentes supplicant, et mor-
la tantum falsa litant, qui non habent thura. Reliquum est, ut Deus
omnipotens urbis vestræ excellentiam, auctiorem, felicitatemq. con-
foruet, vestramque vitam illustrem ab omni aduersitate defendat.
Vale Semper amplissime, & me vestra præstantia commendo plu-
rimum. Herbitæ iiij. Nonas. Septembris.

GERARDO COLVMBA

PHILOSOPHO AC MEDICO

ADMODVM CELEBERRIMO.

MARCELLVS CAPRA.

S. P. D.

QUAM VAM QVAM vir spectabilis, tuae virtutis iudicium, doctrinae splendor, ita ubique locorum plane clareat, vnaque hominum conuentu, ut minime sit necesse, tibi ostendere, quibus potissimum causis ad te diligendum, atque amandum, conciter facere tamen non possum, quin tibi non plane aperiā, quod cum te antea diligerem plurimum, com-
motus tuarum virtutum fama, & sermonibus hominum, quidē, deque Illustri ingenij tui nota, ferebantur: postea cum eadem illa dum Inuictissimus ac Serenissimus Princeps aeternae memoria Dominus meus semper iocundissimus Ioannes ab Austria Messana classe ageret. (aderam enim id temporis ego domus Austriacae Medicus Philosophus) praesens multo etiam maiora cognouissem; amore erga te meus tantopere adauctus, ut nihil me tui, vel amanti, possit esse, vel ardentius. Quis enim non te amaret, cum virum optimum, & animi vique probitate, atque humanitate grauisimum, cum de praestantissimarum artium disciplinis, studiisque Philosophiae sacratioribus optime meritum, atque opinione omnium facile Principem: quin etiam, credas mihi velim, sic me tuo inanimato vivere, ut quasi aere ad respirandum, sic tui memoria quotidiana ut sit necesse. verum ne me tibi assentari existimes, quasi hominem qui tantum lingua, & verbo diligit, & non magis opere, atque veritate. Quantum ipse te amen: quamque plurimi semper fecerim perspicacissimum ingenij tui acumen ad omnes bonas artes cape-
scendas, vniuersaeque Philosophiae studium, cum per se se, tum usu, atque exercitatione incitatissimum, vel ex hoc uno perspicere planissime poteris, quod Dialogum hunc meum, de instrumento Philosophiae inscriptum, quem patria tua nobilissime meritis dedicamus, & tradimus, primum ad te venire volumus, tamquam virum multe Philosophiae refertum, qui illum omnino iure tuo habeas, corrigas, atque per polias, promasque aliquid de tua odoramentorum theca, quod oleat; ut placere possit. Virtutis est enim perfecta, atque hominis Philosophi sane proprium, quoquo modo possit iuuare per multos, **benefacere**, ac prodesse, quam plurimis. ijs praesertim, qui ingenio suo rem litterariam totis viribus iuuare contendunt. Sed non commit-

iam,

tam, ut te ad Philosophiam tuam vocem: ut mihi tritum illud possis dicere, noctuas Athenas. equidem, & illud te scire non dubito, quod si ita cadent ista, quemadmodum volumus. id totum opera tua me assequutum existimabo. quæris, quia hunc sim aggressus laborem? quoniam animaduvertebam ple-rosque libellos ab optimis quibusque eruditissimisq; viris de Logica esse con-scriptos, qui mole sua prolixitate, opinionum in his adductarum varietate, sæpe etiam contrarijs pugnantisque obscurissimisque disputationum Meandris æque possint à quouis tractari, intelligi, imò verò nec perlegi quidem nisi ma-xima capitis vertigine, & grauissimo, ætatis, non dicam tenere sed senilis di-spendio. Agimus autem dialogo hoc omne, cum, ut varietate illa sermo dele-ctet, ac attentione audientes detineat, & legentes. tum etiam, ut sermo vi-uens personas loquentis ante oculos ponat, persuadeatque efficacius, & mo-ueat vehementius, nec non ut opinionibus eadem de re diuersa vel commo-dius recenseantur. excipe illum igitur optime Gerarde doctrinarum omnium cultor, & patrone. cum purgatum duxeris, probauerisque operam des, oro, atque obsecro, ut Senatu Populoque ipsi Mamertino abs te viro præstantis-simo tradatur, efficiasque tua auctoritate, ut eum pro eius humanitate foueat, erigat, amplectatur, & imprimat. habebis enim post hac tu quidem me, non laudatorem modo tuarum virtutum longinquis in locis, ut adhuc habuisti: sed in cunctis doctissimorum virorum hemicrydis factorum tuorum pulcherri-morum testem optimum. Ceterum ut vel fidentius in reliquum procedam, vel cautius, aut certe subsistam omnino, te etiam, atque etiam rogo, ut quam primum cures literis tuis mihi plenius innotescere, hac nostra qualiter proba-ueris, acceperitque Senatus ipse Illustris. Marcus à græca, qui tibi a me has litteras redidit, nepos meus est, & quoniam Neapolim proficiscitur, ut bo-narum artium studijs incumbat, peto abs te, ut si egebit auxilio tuo, ege-bit certè, & tu illi faueris, erit mihi pergratum, & tibi eo nomine pluri-mum debebo. Vale Herbite iij. Nonas Septembris. 1587.

(The page contains faint bleed-through from the reverse side, which appears to be Latin text.)

